

106 350

Národní památkový ústav

Došlo: 2019-04-03 10:15:21

Č. j.: NPU-310/26293/2019

Listů: 1 Příloh: 4

1001298270

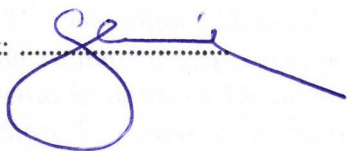

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Rozhodnutí nabylo právní moci: 30.3.2019

za správnost:

V Praze dne 6. 3. 2019

Č. j. MK 20413/2019 OPP

Sp. zn. MK-S 1068/2018 OPP

Vyřizuje: PhDr. Jiří Slavík

Město Ivančice
Palackého náměstí 196/6
664 91 Ivančice

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, oba ve znění pozdějších předpisů, **prohlašuje** soubor „hrobka rodiny Zozuli di Salino (rodiny Vávrovy a Grafovy)“, k. ú. Kounické předměstí, městský hřbitov v Ivančicích, město Ivančice, okres Brno - venkov, Jihomoravský kraj, za kulturní památku. Dotčená sepulkrální architektura se skládá z dvojice staveb: z kamenného klasicizujícího náhrobku s druhotně osazeným renesančním reliéfem okřídleného benátského lva sv. Marka, vše na pozemku p. č. 2427/1, k. ú. Kounické předměstí a dále z vlastní hrobky s náhrobní krycí deskou a obrubou na pozemku p. č. 2427/1, k. ú. Kounické předměstí.

V tomto řízení dle § 27 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, je účastníkem řízení: Město Ivančice, IČ: 00281859, se sídlem Palackého náměstí 196/6, 664 91 Ivančice.

Nedílnou součástí výroku tohoto rozhodnutí je příloha s orientačním záznamem umístění kulturní památky do kopie katastrální mapy a tři identifikační fotografie kulturní památky.

Odůvodnění

Ministerstvo kultury obdrželo dne 28. 7. 2017 **návrh Národního památkového ústavu** k prohlášení *klasicizujícího náhrobku rodiny Zozuli di Salino (rodiny Vávrovy a Grafovy)* na městském hřbitově v Ivančicích za kulturní památku. Ministerstvo tento podnět vyhodnotilo, shledalo jej důvodným a v uvedené věci zahájilo správní řízení.

Ve výše uvedeném **doporučujícím návrhu Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Brně**, č. j. NPÚ-371/56557/2017 ze dne 24. 7. 2017 je k prohlášení předmětného ivančického náhrobku za kulturní památku uvedeno následující: „[...] *Obracíme se na Vás s návrhem na prohlášení výše uvedeného náhrobku rodiny Zozuli di Salino za kulturní památku. Náhrobek rodiny Zozuli di Salino (rodiny Vávrovy a Grafovy) pořídil pravděpodobně v roce 1932 Josef Vávra, zakladatel vlastivědného muzea v Ivančicích a významný publicista (Kreslířské listy, Učitelská knihovna, Slovanské melodie). Jako připomínka rodiny Zozuli di Salino, majitele reliéfu putujícího při změně sídla s příslušníky rodiny, zde byla použita reliéfní deska, jež je tradičně považována za italskou práci ze 17. století; rodina se do Ivančic přistěhovala v 90. letech 17. století. Reliéf zpodobuje „benátského“ lva, symbol sv. Marka, s výrazně antropomorfní tváří.*

Náhrobek byl zhotoven v podobě symetrické kamenné architektury (hořícký pískovec) s ústředním reliéfem lva jako symbolu evangelisty sv. Marka. Architektura v podobě bloků stojí na mírně rozšířené podnoži (spocívající na nízké trnoži) s předstoupenou a mírně převýšenou střední částí přibližně čtvercového tvaru. Pole s reliéfem je rámováno kvádry, orientovanými horizontálně (pod a nad reliéfem). Součástí hrobového místa je i obdélníková náhrobní deska ležící před náhrobkem (nedvědický mramor) se jmény zesnulých příslušníků rodiny Grafovy, obruba je druhotná (hořícký pískovec). Nápis (lity) na náhrobku jsou vyhotoveny z bronzu.

Renesanční kamenná deska s reliéfem „benátského“ lva, dle tradice artefakt z rodného domu italské rodiny Zozuli di Salino z Benátek, usazené na Moravě, byla posléze osazena do náhrobku. I přes její sekundární umístění do náhrobku na ivančickém hřbitově zůstává nadále historicky významnou a v našem kulturním prostředí ojedinělou ukázkou kvalitní kamenické produkce italské provenience ze 17. století, dovezené na naše území.

Vzhledem k výše uvedenému podává Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně, návrh na prohlášení náhrobku rodiny Zozuli di Salino za kulturní památku. [...]

Nápisy:

RODINA ZOZULI DI SALINO

JOSEF VÁVRA
ŘEDITEL MĚŠŤANSKÉ ŠKOLY
* 1858 † 1936

MARIE VÁVROVÁ
* 1879 † 1963

HELENKA VÁVROVÁ

** 1913 † 1932*

JOS. ZOZULI † 1868

JINDŘICH † 1892

KAREL † 1871 — LUISA † 1885

PHDR. AUGUSTIN UHER

**1908 † 1985*

OLGA UHROVÁ

**1908 † 1988*

JOSEFA — LEOPOLD

roz. Zozuli

GRAF

† 1918 — † 1875

SYNOVÉ

Ing. VIL. GRAF

† 1932

Major FR. GRAF

† 1916

Rozměry:

kamenná architektura náhrobku: v. 218 cm, š. 182 cm, hl. 45 cm

reliéfni deska: 121 x 70 cm

náhrobní deska (bez obruby): 155 x 74,5 cm

Materiál:

kamenná architektura - hořícký pískovec / bronzové litery

reliéf lva - pískovec

náhrobní deska - nedvědícký mramor; obruba - hořícký pískovec (recentní)

Slohové a časové určení:

Reliéfní deska je považována (tradičně) za italskou práci ze 17. století, náhrobek je z roku 1932 (pořídil pan Josef Vávra); náhrobní deska je patrně ze stejného roku. Komplexní obnova byla provedena v roce 2016.

Zhodnocení:

Náhrobek rodiny Zozuli di Salino (rodiny Vávrovy a Grafovy) pořídil pravděpodobně v roce 1932 Josef Vávra († 1936), zakladatel vlastivědného muzea v Ivančicích a významný publicista (Kreslířské listy, Učitelská knihovna, Slovanské melodie). Jako připomínka rodiny Zozuli di Salino zde byla použita reliéfní deska, jež s majiteli putovala při změně sídla (z Itálie do Ivančic a dále po městě) a jež je tradičně považována za italskou práci ze 17. století (zpodobuje „benátského“ lva, symbol sv. Marka, s antropomorfní tváří). Rodina se do Ivančic

přistěhovala v 90. letech 17. století; nejstarší nepřímá zmínka o přítomnosti rodiny v Ivančicích se nachází v ivančické matrice v podobě zápisu z 20. ledna 1696. Synem Blažeje de Salino († 1736), jenž sem jako první přibyl, byl Jan Antonín, významný člen vedení města. [...]"

V dohledaném příspěvku pana **Jiřího Širokého** Benátský lev je po staletí také v Ivančicích, publikovaném v nezávislém regionálním čtrnáctideníku Zrcadlo, bylo k historii renesančního reliéfu ivančické hrobky rodiny Zozuli di Salino dne 15. 5. 2015 uvedeno následující: „Kdo si přečetl knihu *Tři zlaté poháry, kapitulu Tajemný Benátčan*, pak si připomene, jak sedmadvacátého února 1714 čekal Blažej Zozuli di Salino na kámen, který býval nad průčelím rodného domu v Benátkách - kámen, do nějž je vytesán lev se zamračeným lidským obličejem a křídly na hřbetu. Je to tentýž kámen, který je na náhrobku rodiny Zozuli di Salino na ivančickém hřbitově, nebo si spisovatel Mirek Elpl podle tohoto náhrobku vymyslel pověst? Kdo byl člověk s tak nezvyklým jménem a proč se v Ivančicích objevil?"

První do Ivančic se skutečně přistěhoval Blažej Zozuli di Salino v roce 1695. Z Benátek se vystěhoval pro politické nepokoje. Až do své smrti v roce 1736 bydlel v domě vedle fary (dům byl zbořený v roce 1904, znovu postavený a fasádou sladěný se sousedním domem), dnes Palackého náměstí č. 23. Syn Blažeje Jan Antonín byl obchodníkem a v roce 1738 koupil dům ve Sboru č. 15 (dnes Restaurant Pizzeria). Do tohoto domu klade Mirek Elpl příběh o tajemném Benátčanu. I když to není pravda, je to hezky vymyšleno. Tajemný Benátčan Blažej Zozuli nikdy v tomto domě nebydlel, už proto, že zemřel v roce 1736 a jeho syn koupil tento dům dva roky po jeho smrti. Spisovatel Elpl nepsal literaturu faktu, nýbrž povídku, ve které si může vymýšlet.

Syn Blažeje Jan Antonín Zozuli zemřel 25. února 1793 a byl pochován na starém hřbitově u kaple Nejsvětější Trojice. Jeho manželka Kateřina se narodila v roce 1725, zemřela 24. prosince 1763. Dům zůstal v majetku rodiny Zozuli di Salino až do r. 1906, kdy byl prodán rodině Weissů.

Desku se lvem nechal zhotovit Jan Zozuli (syn Jana Antonína). Jan Zozuli vlastnil dům č. 94/I - označovaný jako obchodní budova firmy (dnes Komenského náměstí č. 7). Město tento dům kolem roku 1860 zakoupilo a na jeho místě postavilo novou školu. Ve fasádě brány ke škole (dnes se jedná o zadní budovu ve dvoře Střediska volného času) byla popisovaná deska až do roku 1874, kdy byla provedena přestavba školní budovy a brána byla odstraněna.

V roce 1850 koupil Ignác Hüpsch od Václava Hanse nízký, ale prostorný dům na Horních Hlinkách v blízkosti kaple Nejsvětější Trojice. V srpnu 1862 blesk tuto budovu zapálil a celá vyhořela. Na jejím místě vystavěl Ignác Hüpsch v příštím roce novou stodolu, která je dodnes známá jako Červená stodola. Do průčelí byla po roce 1874 vsazena kamenná deska s benátským lvem. V roce 1926 Červenou stodolu opět zničil požár, snad po krátkém spojení v elektrickém rozvodu. Deska byla z poškozené zdi sňata, ale po znovuvystavění stodoly už na ni nebyla vrácena. Znak se lvem byl vsazen v roce 1932 do náhrobku rodiny Zozuli di Salino. Potvrzuje to zápis v Pamětní knize města Ivančice. Na straně 129 – rok 1932, je uvedeno: Městský hřbitov ozdoben pomníkem pro rodinu Zozuli di Salino a Vávrovu, který pořídil p. Josef Vávra.

Nezvyklá, ale přitom krásná deska vzbuzuje zájem zvláště přespolních zájemců a turistů a je předmětem mnoha dotazů. Začátkem srpna letošního roku byla v Ivančicích návštěva z USA. Byli to potomci rodiny Schillerů z Němcic, která se vystěhovala do Spojených států v roce 1881. Při procházce hřbitovem si okamžitě všimli tohoto hrobu a připomněli, že podobného lva viděli na náměstí sv. Marka v Benátkách. Mohl jsem jim to potvrdit, protože jsem lva v Benátkách na Dožecím domu také fotografoval.

Snad neškodí připomenout závěr jednoho televizního pořadu o starých památkách: Kdo takovou památku poškodí, zničí nebo odcizí, nechť ho stihne krutý trest. Snad se to nestane a krásná ozdoba hrobu rodiny Zozuli di Salino a Josefa Vávry bude na ivančickém hřbitově k vidění ještě v příštích generacích. [...]"

Městský úřad Ivančice, úsek státní památkové péče, jako příslušný správní orgán památkové péče, ve svém dopise č. j. MI 3707/2018-PAM-Sk ze dne 9. 3. 2018 prohlášení předmětného ivančického náhrobku rodiny Zozuli di Salino (rodiny Vávrovy a Grafovy) za kulturní památku **doporučil**: „[...] Náhrobek rodiny Zozuli di Salino na p. č. 2427/1 k. ú. Kounické Předměstí, je součástí jednoho z hrobových míst na městském hřbitově v Ivančicích. Toto hrobové místo je nedaleko hlavního vstupu na hřbitov u severní zdi hřbitova a svým výrazem upoutává pozornost návštěvníka.

Náhrobek obdélníkového tvaru byl zhotoven z kamenných kvádrů lemujících kamennou desku s reliéfem "benátského" lva, artefakt z rodného domu rodiny Zozuli di Salino z Benátek. Tato deska představuje ojedinělou ukázkou kamenické práce italské provenience ze 17. století dovezené na naše území a významný doklad historického vývoje.

Městský úřad Ivančice, oddělení památkové péče doporučuje náhrobek rodiny Zozuli di Salino na p. č. 2427/1 k. ú. Kounické Předměstí, městský hřbitov v Ivančicích, město Ivančice, okres Brno - venkov, Jihomoravský kraj, k prohlášení za kulturní památku. "

Krajský úřad Jihomoravského kraje, úsek státní památkové péče, ve svém vyjádření č. j. JMK 23148/2018 ze dne 26. 3. 2018 prohlášení dotčeného ivančického náhrobku za kulturní památku rovněž **doporučil**: „[...] Ústředním výtvarným prvkem náhrobku rodiny Zozuli di Salino (Vávrovy a Grafovy) je reliéf s okřídleným lvem, tedy atributem sv. Marka. Zpodobněný lev má výraznou lidskou tvář. Dle tradice se jedná o italské dílo, které si s sebou přivezla rodina při stěhování z Itálie do Ivančic v 17. století. Členové této rodiny se poté významně zapsali do dějin města Ivančic.

Vzhledem k výtvarné a historické hodnotě náhrobku rodiny Zozuli di Salino na pozemku ivančického hřbitova Krajský úřad Jihomoravského kraje doporučuje jeho prohlášení za kulturní památku. "

Ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, byl o podání návrhu písemně vyrozuměn vlastník souboru navrženého na prohlášení za kulturní památku, a v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, mu bylo umožněno, aby se před vydáním rozhodnutí vyjádřil k podkladům, které Ministerstvo kultury v průběhu řízení shromáždilo. **Vlastník** této možnosti nevyužil, neboť s prohlášením za kulturní

památku souhlasí. Dne 29. 1. 2018 správní orgán obdržel čestné prohlášení Města Ivančice v záležitosti vlastnictví věci: „*Město Ivančice prohlašuje, že náhrobek rodiny Zozuli di Salino (Vávroy a Grafovy), na kterém se nachází renesanční reliéfní deska benátské proveniencie se lvem, je v majetku města Ivančice.*“

Po vyhodnocení všech výše uvedených podkladů dospělo Ministerstvo kultury k následujícímu závěru: Památkově hodnotný kamenný náhrobek rodiny Zozuli di Salino (rodiny Vávroy a Grafovy) situovaný při severní zdi ivančického městského hřbitova vznikl roku 1932 na základě promyšleného zadání měšťana Josefa Vávry (1858-1936), někdejšího ředitele zdejší obecné a měšťanské školy, zakladatele ivančického městského muzea a publicisty (Kreslířské listy, Slovanské melodie, Učitelská knihovna). Ústředním motivem ladně komponované jednoduché klasicizující architektury náhrobku se stal druhotně osazený renesanční reliéf s okřídleným benátským lvem sv. Marka s nápadně antropomorfními rysy zvířecí hlavy. V sepulkrálním a rodinném kontextu dotčený reliéf symbolicky upomíná na dávné vlášské kořeny rozvětveného a ve městě váženého ivančického rodu (choť Josefa Vávry pocházela z rodiny Zozuli di Salino).

Pískovcová deska ze 17. století, s charakteristickým oběžným vejcovcovým orámováním, bývala původně součástí domovního znamení zaniklého objektu, který se kdysi nacházel v majetku výše zmiňovaného kupeckého rodu.

Ministerstvo kultury se v této souvislosti neztotožňuje s prezentovaným pohledem odborné organizace a příslušných úseků státní památkové péče na pravděpodobnou provenienci vzniku předmětného renesančního díla (obecně uváděno jako import z Benátska), a na místo toho předpokládá, že se spíše jedná o další z cenných ukázek autentické tvorby v Ivančicích činných vlášských kameníků, kamenosochařů a štukatérů konce 16. století a 17. století (viz například formální a materiálová /pískovec/ příbuznost reliéfu k některým detailům renesančního portálu tzv. Pírkova domu v Ivančicích a k dalším renesančním kamenosochařským památkám ve městě).

Pro své hodnoty umělecké, historické, architektonické a jako projev tvůrčích schopností a práce člověka posuzovaný soubor „*hrobka rodiny Zozuli di Salino (rodiny Vávroy a Grafovy)*“, k. ú. Kounické předměstí, městský hřbitov v Ivančicích, město Ivančice, okres Brno - venkov, Jihomoravský kraj, splňuje podmínky ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, pro prohlášení věci za kulturní památku.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ustanovení § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení rozklad. Lhůta pro podání rozkladu počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den následující po dni, kdy bylo toto rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastížen, rozhodnutí se uloží v provozovně provozovatele poštovních služeb. Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty (od tohoto dne běží v tomto

případě lhůta pro podání rozkladu). Doručení písemnosti pomocí datové schránky upravuje § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který rovněž stanoví přednostní doručování dokumentů prostřednictvím datové schránky. Nepřihlásí-li se adresát do své datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty. O rozkladu proti tomuto rozhodnutí rozhoduje ministr kultury. Rozklad se podává u Ministerstva kultury na výše uvedenou adresu.

Mgr. Ing. Eva Trejbalová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Stejnopis rozhodnutí:

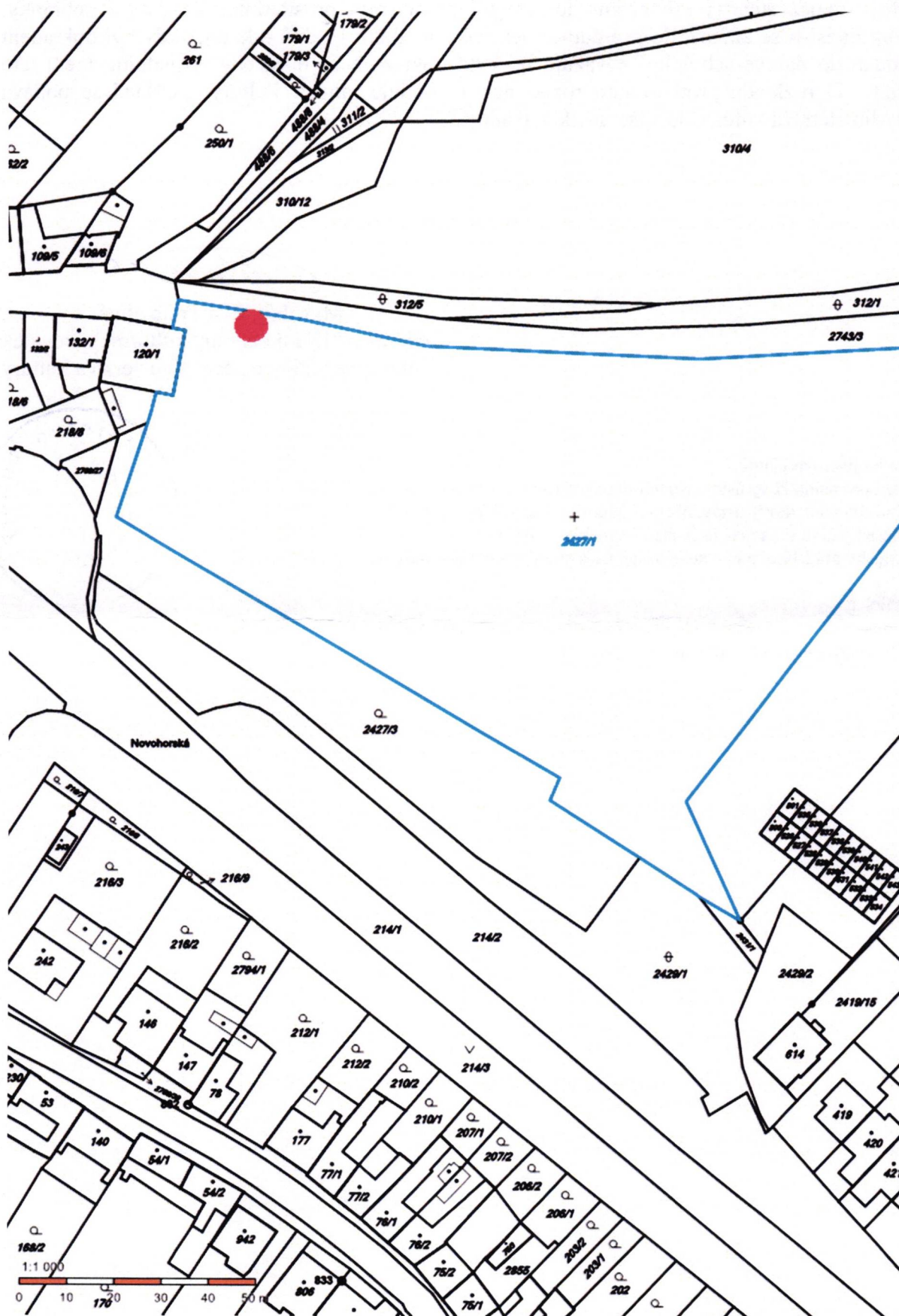
Národní památkový ústav, generální ředitelství
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně
Městský úřad Ivančice, úsek státní památkové péče
Krajský úřad Jihomoravského kraje, úsek státní památkové péče

Příloha:

Orientační zakres umístění kulturní památky do kopie katastrální mapy.
Tři identifikační fotografie kulturní památky.

Orientační zakres umístění kulturní památky (červeně) do kopie katastrální mapy – nedílná součást výroku rozhodnutí č. j. MK 20413/2019 OPP ze dne 6. 3. 2019.

**Tři identifikační fotografie kulturní památky – nedílná součást rozhodnutí
č. j. MK 20413/2019 OPP ze dne 6. 3. 2019, obr. 1 - 2.**

**Tři identifikační fotografie kulturní památky – nedílná součást rozhodnutí
č. j. MK 20413/2019 OPP ze dne 6. 3. 2019, obr. 3.**

